Ceturtdiena, 2020. gada 8. oktobris

P9_TA(2020)0255

Iebildumu izteikšana pret īstenošanas aktu: titāna dioksīda (E 171) specifikācijas

Eiropas Parlamenta 2020. gada 8. oktobra rezolūcija par projektu Komisijas regulai, ar kuru attiecībā uz titāna dioksīda (E 171) specifikācijām groza pielikumu Regulai (ES) Nr. 231/2012, ar ko nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1333/2008 II un III pielikumā uzskaitīto pārtikas piedevu specifikācijas (D066794/04 – 2020/2795(RPS))

(2021/C 395/03)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā projektu Komisijas regulai, ar kuru attiecībā uz titāna dioksīda (E 171) specifikācijām groza pielikumu Regulai (ES) Nr. 231/2012, ar ko nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1333/2008 II un III pielikumā uzskaitīto pārtikas piedevu specifikācijas (D066794/04,

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Regulu (EK) Nr. 1333/2008 par pārtikas piedevām ([1]) un jo īpaši tās 14. pantu,

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Regulu (EK) Nr. 1331/2008, ar ko nosaka vienotu atļauju piešķiršanas procedūru attiecībā uz pārtikas piedevām, fermentiem un aromatizētājiem ([2]), un jo īpaši tās 7. panta 5. punktu,

— ņemot vērā Augu, dzīvnieku, pārtikas un barības pastāvīgās komitejas 2019. gada 13. maijā sniegto kopsavilkuma ziņojumu ([3]),

— ņemot vērā Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (*EFSA*) 2019. gada 10. maijā pieņemto paziņojumu, kas publicēts 2019. gada 12. jūnijā ([4]),

— ņemot vērā 5. a panta 3. punkta b) apakšpunktu un 5.a panta 5. punktu Padomes 1999. gada 28. jūnija Lēmumā 1999/468/EK, ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ([5]),

— ņemot vērā Reglamenta 112. panta 2. un 3. punktu un 4. punkta c) apakšpunktu,

— ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas rezolūcijas priekšlikumu,

A. tā kā ar Regulu (EK) Nr. 1333/2008 paredz noteikumus par pārtikā lietotām pārtikas piedevām ar mērķi nodrošināt iekšējā tirgus efektīvu darbību, vienlaikus nodrošinot augstu cilvēku veselības aizsardzības līmeni un augstu patērētāju aizsardzības līmeni, tostarp patērētāju interešu aizsardzību un godīgu pārtikas tirdzniecības praksi, attiecīgā gadījumā ņemot vērā vides aizsardzību.

B. tā kā Regulā (EK) Nr. 1331/2008 ir noteikta vienota procedūra pārtikas piedevu novērtēšanai un atļauju piešķiršanai, kas cita starpā veicina pārtikas brīvu apriti Savienībā, augstu cilvēka veselības aizsardzības līmeni un augstu patērētāju aizsardzības līmeni, tostarp patērētāju interešu aizsardzību;

([1]) OV L 354, 31.12.2008., 16. lpp.
([2]) OV L 354, 31.12.2008., 1. lpp.
([3]) https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/reg-com_toxic_20190513_sum.pdf
([4]) *EFSA* paziņojums par Francijas Pārtikas, vides un darba aizsardzības aģentūras (*ANSES*) veikto risku pārskatīšanu saistībā ar pārtikas piedevas titāna dioksīda (E 171) iedarbību, *EFSA Journal* 2019; 17(6):5714, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5714
([5]) OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

Titāna dioksīda (E 171) izmantošana pārtikā

C. tā kā titāna dioksīds (E 171) ir pārtikas piedeva, kas daļēji izgatavota no nanodaļiņām un ko galvenokārt izmanto tādos pārtikas produktos kā konditorejas izstrādājumi, kūkas, deserti, saldējums, cepumi, šokolādes tāfelītes un maizes un konditorejas izstrādājumi; tā kā tā galvenā funkcija ir piešķirt produktiem baltu krāsu vai necaurredzamību;

D. tā kā titāna dioksīdu (E 171) galvenokārt izmanto bērnu vidū īpaši populāros pārtikas produktos, piemēram, košļājamajā gumijā, konfektēs, šokolādes izstrādājumos un saldējumā, kas rada bažas par šīs neaizsargātās iedzīvotāju daļas potenciāli lielo eksponētību;

Drošuma riska novērtējums

E. tā kā *EFSA* 2016. gada 28. jūnija zinātniskajā atzinumā ([6]) par titāna dioksīdu (E 171) jau tika norādīts, ka datu trūkums neļauj veikt pilnīgu šīs piedevas riska novērtējumu; tā kā neskaidrības attiecībā uz titāna dioksīda (E 171) drošumu daļēji izriet no tā, ka ražotāji nav snieguši riska novērtēšanai nepieciešamos datus;

F. tā kā ievērojamā skaitā jaunāko zinātnisko publikāciju ([7]) ir apšaubīts titāna dioksīda (E 171) drošums un uzsvērti iespējamie riski saistībā ar tā patēriņu;

G. tā kā Francijas Pārtikas, vides un darba aizsardzības aģentūras (*ANSES*) 2019. gada 12. aprīļa atzinumā ([8]) cita starpā ir identificēta titāna dioksīda (E 171) iespējamā kancerogēnā ietekme un secināts, ka joprojām pastāv zinātniskas neskaidrības par titāna dioksīda (E 171) nekaitīgumu un ka joprojām pastāv datu trūkums, kas nozīmē, ka nevar kliedēt bažas par titāna dioksīda (E 171) potenciālo toksiskumu patērētājiem; tā kā arī Nīderlandes Riska novērtēšanas un pētniecības birojs (*BuRO*) ([9]) ir uzsvēris datu trūkumu un neskaidrību;

H. tā kā *EFSA* jaunākajā paziņojumā par titāna dioksīdu (E 171) pārtikā ([10]) ir atsauce uz *ANSES* atzinumu un ir arī atzītas vairākas neskaidrības attiecībā uz tā lietošanas drošumu;

I. tā kā 2016. gada februārī 19 zinātnieki no astoņām valstīm tikās Starptautiskajā Vēža izpētes aģentūrā (*IARC*) Lionā, Francijā, lai atkārtoti novērtētu titāna dioksīda (E 171) kancerogenitāti, un secināja, ka tas būtu jāklasificē kā iespējami kancerogēns cilvēkiem (t. i., 2B grupa) ([11]);

J. tā kā ASV Nacionālais darba aizsardzības institūts (*NIOSH*) ir noteicis, ka ultrasmalka titāna dioksīda (E 171) iedarbība būtu jāuzskata par potenciālu kancerogēnu darbvietā ([12]);

([6]) Titāna dioksīda (E 171) kā pārtikas piedevas atkārtota novērtēšana, *EFSA Journal* 2016; 14(9):4545, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4545

([7]) Skatīt *Avicenn* sarakstu ar jaunākajām akadēmiskajām publikācijām par E 171 un/vai TiO_2 nanodaļiņu kaitīgo ietekmi orālā eksponētības gadījumā; tas pieejams http://veillenanos.fr/wakka.php?wiki=RisQIngestionNpTiO2/download&file=20190911AvicennE171recentpublications.pdf; *Skocaj, M., Filipic, M., Petkovic, J.*, un *Novak, S.*, "Titāna dioksīds mūsu ikdienas dzīvē: vai tas ir drošs?", *"Radiology and Oncology"*, 2011. gada decembris; 45(4): 227–247, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3423755/; un *Pinget, G., et al.*, "Pārtikas piedevas titāna dioksīda (E 171) ietekme uz zarnu mikrobiotas un saimniekorganisma mijiedarbību". *"Frontiers in Nutrition"*, 2019. gada 14. maijs, https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fnut.2019.00057/full

([8]) Francijas Pārtikas, vides un darba aizsardzības aģentūras (*ANSES*) atzinums par riskiem, kas saistīti ar pārtikas piedevas E 171 lietošanu uzturā, pieejams https://www.anses.fr/en/system/files/ERCA2019SA0036EN.pdf.

([9]) https://www.nvwa.nl/documenten/consument/eten-drinken-roken/overige-voedselveiligheid/risicobeoordelingen/advies-van-buro-over-de-mogelijke-gezondheidseffecten-van-het-voedseladditief-titaniumdioxide-e171

([10]) *EFSA* paziņojums par Francijas Pārtikas, vides un darba aizsardzības aģentūras (*ANSES*) veikto pārskatu par riskiem, kas saistīti ar pārtikas piedevas titāna dioksīda (E 171) iedarbību; *EFSA Journal* 2019; 17(6):5714, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2019.5714

([11]) *"IARC Monographs on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans"*, 93. sējums, *"Carbon Black, Titanium Dioxide and Talc"*, https://publications.iarc.fr/Book-And-Report-Series/Iarc-Monographs-On-The-Identification-Of-Carcinogenic-Hazards-To-Humans/Carbon-Black-Titanium-Dioxide-And-Talc-2010.

([12]) *"Occupational Exposure to Titanium Dioxide"*, *"Current Intelligence Bulletin"* Nr. 63, https://www.cdc.gov/niosh/docs/2011-160/pdfs/2011-160.pdf

Ceturtdiena, 2020. gada 8. oktobris

Riska pārvaldības lēmumi

K. tā kā pēc *ANSES* atzinuma un tam sekojošā *EFSA* paziņojuma, kas nekliedēja bažas, Francijas valdība 2020. gada 1. janvārī pieņēma dekrētu, ar ko aizliedz pārdot titāna dioksīdu (E 171) saturošus pārtikas produktus un kas ir piesardzības pasākums patērētāju veselības aizsargāšanai;

L. tā kā, neraugoties uz iepriekš minēto, Komisija tā vietā, lai ierosinātu pakāpeniski pārtraukt titāna dioksīda (E 171) izmantošanu pārtikas produktos, iesniedza regulas projektu, ar ko groza šīs pārtikas piedevas definīciju un specifikācijas un joprojām atļauj titāna dioksīdu (E 171) likumīgi laist tirgū un saglabāt tirgū;

M. tā kā jebkurš lēmums, ar kuru netiek aizliegts titāna dioksīdu (E 171) laist tirgū, rada neizdevīgus apstākļus tiem uzņēmumiem, kuri ir izvēlējušies piemērot piesardzības principu un ir aizstājuši vai izņēmuši titāna dioksīdu (E 171) no saviem produktiem;

Piesardzības princips un citi faktori

N. tā kā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 191. panta 2. punktā ir noteikts, ka piesardzības princips ir viens no Savienības pamatprincipiem;

O. tā kā LESD 168. panta 1. punktā ir norādīts: "nosakot un īstenojot visu Savienības politiku un darbības, ir jānodrošina augsts cilvēku veselības aizsardzības līmenis";

P. tā kā vairāk nekā 85 000 Eiropas iedzīvotāju jau ir parakstījuši lūgumrakstu ([13]), lai atbalstītu Francijas noteikto titāna dioksīda (E 171) aizliegumu, un ir lūguši īstenot piesardzības principu, ņemot vērā neskaidrības saistībā ar pārtikas piedevām, kurām nav uztura mērķa un kuras var radīt risku patērētājiem;

Q. tā kā pārtikas piedevu apstiprināšanā var ņemt vērā arī citus ar izskatāmo jautājumu saistītus faktorus, tostarp sociālos, ekonomiskos, tradicionālos, ētiskos un vides faktorus, piesardzības principu un kontroles iespējamību, kā minēts Regulā (EK) Nr. 1331/2008;

Atļaujas piešķiršanas nosacījumi un alternatīvas

R. tā kā Regulas (EK) Nr. 1333/2008 6. pantā ir noteikts, ka pārtikas piedevas var atļaut lietot tikai tad, ja to lietošana ir droša, tehnoloģiski pamatota un ja to lietošana nemaldina patērētājus, bet gan dod labumu patērētājam;

S. tā kā titāna dioksīdu (E 171) izmanto tikai estētiskos nolūkos un tam nav uzturvērtības, kā arī tas neveic nekādas labvēlīgas tehnoloģiskas funkcijas pārtikā;

T. tā kā nav pārliecinošas tehnoloģiskas vajadzības izmantot titāna dioksīdu (E 171) un daudzi pārtikas ražotāji un mazumtirgotāji, kas darbojas Francijas tirgū, ir sekmīgi izņēmuši titāna dioksīdu (E 171) no saviem produktiem, lai izpildītu Francijas dekrētu, ar ko aptur šo piedevu saturošu pārtikas produktu laišanu tirgū ([14]); tā kā daži multinacionālie uzņēmumi ir apņēmušies izņemt titāna dioksīdu (E 171) no sava pārtikas sastāvdaļu klāsta ([15]);

([13]) https://you.wemove.eu/campaigns/support-the-french-ban-on-potentially-harmful-food-additive-e171

([14]) Saskaņā ar *Agir pour l'Environnement* veikto (neizsmeļošo) inventarizāciju tiešsaistē (https://infonano.agirpourlenvironnement.org/liste-verte/) vismaz 340 pārtikas produkti, kas agrāk saturēja titāna dioksīdu (E 171), ļoti īsā laikposmā ir pārveidoti tā, lai tie kļūtu par "brīviem no E 171". Francijas Ekonomikas un finanšu ministrijas 2018. gada paziņojumā presei norādīts, ka mazākiem ražotājiem, kam varētu būt tehnoloģiski grūtāk veikt izmaiņas nekā lielajiem uzņēmumiem, ir piedāvāts attiecīgo profesionālo organizāciju atbalsts, lai palīdzētu atbrīvoties no titāna dioksīda (E 171) savos ražojumos https://www.economie.gouv.fr/files/files/directions_services/dgccrf/presse/communique/2018/CP_Nanoparticules201804.pdf.

([15]) https://www.centerforfoodsafety.org/press-releases/4550/top-candy-company-mars-commits-to-phasing-out-harmful-nanoparticles-from-food-products

U. tā kā lielākā daļa dalībvalstu līdz šim ir centušās panākt, lai tiktu īstenota prasība marķēt nanodaļiņas pārtikā; tā kā Spānijā, Beļģijā, Itālijā un Vācijā veiktajos patērētāju grupu testos ir konstatētas titāna dioksīda (E 171) nanodaļiņas tādās proporcijās, kas pārsniedz 50 %, nenorādot marķējumā, ka šī piedeva ir "nano" ([16]), tostarp pārtikas produktos, piemēram, konfektēs, košļājamajās gumijās un kūkās, ko bieži patērē bērni un citas neaizsargātas iedzīvotāju grupas,

1. izsaka iebildumus pret Komisijas regulas projekta pieņemšanu;

2. uzskata, ka šis Komisijas regulas projekts neatbilst Regulas (EK) Nr. 1333/2008 un Regulas (EK) Nr. 1331/2008 mērķim un saturam;

3. uzskata, ka turpināt atļaut laist tirgū titāna dioksīdu (E 171) kā pārtikas piedevu ir pretrunā Regulas (EK) Nr. 1333/2008 6. panta noteikumiem un var negatīvi ietekmēt Eiropas patērētāju veselību;

4. prasa Komisijai atsaukt regulas projektu;

5. aicina Komisiju piemērot piesardzības principu un svītrot titāna dioksīdu (E 171) no Savienības atļauto pārtikas piedevu saraksta;

6. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.

([16]) Tostarp *Altroconsumo* Itālijā, *OCU* Spānijā, *Test-Achats* Beļģijā un *UFC – Que Choisir* Francijā.